

Kunst- en Cultuurschool OBS De Weesboom, Amersfoort

Beschrijving van het arrangement voor talentontwikkeling

De Weesboom is een kleinschalige basisschool met 125 leerlingen. Het motto van de school is: 'Op weg met ... de Weesboom'. De schooltijd wordt gezien als een reis waar elk kind bijzondere bagage (kennis en ervaring) kan opdoen. Niet voor niets staat de koffer, als symbool voor die reis, op het titelblad van de schoolgids!

De school hecht veel waarde aan kunst- en cultuureducatie, het is zelfs de onderlegger voor het gehele onderwijsconcept van de school. Kunst- en cultuureducatie geeft leerlingen de gelegenheid kennis en ervaring op te bouwen waarmee ze hun talenten verder kunnen ontwikkelen en (beter) in balans kunnen opgroeien. Kunst wordt door de school gezien als belangrijk gereedschap voor de kinderen, gereedschap dat ze nu en in de toekomst kunnen gebruiken. Kunst leert de kinderen bijvoorbeeld om buiten de gebaande paden te treden, hun referentiekader te vergroten of samen te werken met anderen. De 21e eeuwse vaardigheden sluiten perfect aan bij de vaardigheden die de school hoog in het vaandel heeft staan zoals bijvoorbeeld kritisch denken, ICT-geletterdheid, probleemoplossend denken, samenwerken, creativiteit en communicatie.

Binnen de school ligt de nadruk op beeldende kunst maar ook muziek, dans, koken en toneelspelen, komen regelmatig aan bod. De andere schoolvakken worden zoveel mogelijk geïntegreerd bij de kunstlessen.

Het gaat de school niet specifiek om talentontwikkeling van een leerling: hoe breder de basis van het aanbod op het gebied van kunst en cultuur, hoe meer gelegenheid alle leerlingen hebben om te ervaren, te ontdekken en te kiezen wat hem/haar past. Het belangrijkste is dat leerlingen (leren) iets te durven, iets (anders, ongewoons) uit te proberen.

Kunst- en cultuureducatie fungeert op deze school als een rode draad die integraal en tijdens alle leerjaren aan bod komt. Gedurende drie periodes per jaar zijn er projectweken waar kunst en cultuur centraal staan. Deze lessen, ook wel kunstateliers genoemd, worden door zowel vakleerkrachten als groepsleerkrachten gegeven. De focus ligt hierbij op 'ontwikkelen, ontmoeten en ontplooiën'.

De leerlingen worden door de verschillende opdrachten uitgedaagd tot open communicatie, zelfstandigheid en creativiteit. Op andere momenten in het schooljaar zijn er natuurlijk ook momenten voor kunst en cultuur. De leerlingen gaan bijvoorbeeld naar een voorstelling, bezoeken een museum of er komen gastdocenten/kunstenaars naar de school. Ook geven de groepsleerkrachten opdrachten die gerelateerd zijn aan kunst. Die opdrachten kunnen aansluiten bij leerinhouden van leergebieden zoals 'oriëntatie op jezelf en de wereld' of 'levensbeschouwing' maar kunnen ook gericht zijn op een bepaalde vaardigheid zoals het ontwikkelen van de motoriek van de kinderen. Het kan dan gaan om leren hoe een schaar gebruikt kan worden, leren knippen en vervolgens de knipsels op kunstzinnige wijze sorteren. Een beeldende les kan ook de ontwikkeling van taalvaardigheid ondersteunen en vergroten.

Door kunst- en cultuureducatie ontwikkelen de leerlingen vooral 'voelen, ervaren en inlevingsvermogen'. Beeldend onderwijs op De Weesboom omvat zowel het maken als het beschouwen van beelden. De leerlingen ontdekken en ontwikkelen hun tactiele en visuele kwaliteiten en kunnen hun eigen beelden creëren. De leerlingen leren over beeldende kunst in heden en verleden, zowel hier (in het Westen en Nederland) als in andere delen van de wereld. Meer specifiek leren de leerlingen van de Weesboom door kunst- en cultuureducatie:

- observeren, goed kijken en goed luisteren;
- kunst begrijpen en kunstcontexten begrijpen;
- creatief denken en doen;
- reflecteren op en nadenken over het (creatieve) proces;
- samenwerken met anderen.

Kritische succesfactoren

- Kies voor een duidelijke profilering, De Weesboom = kunst- en cultuureducatie.
- Profilering in woord en daad. De profilering van deze school is nadrukkelijk opgenomen in het schoolplan en structureel binnen het rooster ingebed.
- Zet waar mogelijk vakleerkrachten in (hetzij vanuit eigen schoolteam of door inhuur van externen).
- Werk samen met externe partners (bijvoorbeeld culturele instelling Scholen in de Kunst Amersfoort).
- Maak gebruik van externe financiering (bijvoorbeeld de regeling *Cultuureducatie met Kwaliteit*) en wees creatief in het aanboren van eigen bronnen.
- Zorg dat kunst van leerlingen overal binnen de school en op communicatie van de school (zoals bijvoorbeeld op de jaarkalender, in de schoolkrant, op de nieuwe website etc.) aanwezig is. Zelfs de Sinterklaasurprises worden een week van tevoren geëxposeerd!

Arrangement in beeld

Het arrangement van De Weesboom sluit aan bij de kwadranten **Ontdek je talent!** en **Verdiep je talent!**.

Beleid

Visie op talentontwikkeling (algemeen)	<p>De school wil alle 'leerlingen ondersteunen en begeleiden in hun ontwikkeling en leerproces zodat ze zelfstandig en verantwoordelijk in de samenleving staan en hun keuzes weldoordacht kunnen maken'.</p> <p>Randvoorwaarde hierbij is een veilige leef- en leeromgeving waar leerlingen mogen (uit)proberen om te leren.</p>
Talentontwikkeling binnen kunst en cultuur (speerpunten)	<p>De school heeft een duidelijke visie geformuleerd: 'Kunst is een belangrijk gereedschap voor de kinderen nu en in de toekomst. Kunst is voor leerlingen naast een vorm van (zelf)expressie ook een vorm van leren, spelen en onderzoeken. Het plezier beleven aan kunst op jonge leeftijd creëert een vanzelfsprekende aandacht voor 'het bijzondere'. Kunst als handvat om invulling te geven aan een samenleving waar respect, nieuwsgierigheid en inlevingsvermogen de basis vormen. Door kennis te maken met nieuwe invalshoeken en door het ontwikkelen van hun empathisch vermogen leren de leerlingen vorm te geven aan hun wereld en die van anderen'.</p>
Kritische succesfactoren beleid	<ul style="list-style-type: none"> • Werk vanuit een beleidsplan, op deze manier kan kunst- en cultuureducatie structureel ingebed worden; • Zorg voor het regelmatig evalueren en bijstellen van uitgevoerd beleid; • Zorg voor voldoende uren en middelen om voorgenomen beleid daadwerkelijk uit te voeren.
Ontwikkelpunten	<ul style="list-style-type: none"> • Koppeling huidig beleid en eisen 21e eeuwse vaardigheden. • Meer ICT binnen de school (aanpakken randvoorwaarden zoals overal wifi, smartboards en/of tablets voor elke groep etc.).

Praktijk

Leerplan en kritische succesfactoren

Aangezien De Weesboom zich nadrukkelijk profileert als school voor kunst- en cultuureducatie, is het belangrijk dat alle leerkrachten vanuit deze profilering (kunnen) werken. Het beleidsplan kunst en cultuur is opgesteld door de interne cultuurcoördinator en wordt elk jaar door haar bijgesteld en gecommuniceerd binnen het schoolteam. De cultuurcoördinator is verantwoordelijk voor de vertaalslag van beleid naar praktijk en werkt daarbij intensief samen met de groepsleerkrachten en (externe) vakleerkrachten. Daar waar mogelijk en/of nodig is er interne scholing van groepsleerkrachten door (externe) vakleerkrachten.

Ook benut de school de actieve inbreng van ouders/verzorgers. Op De Weesboom maken zij decors, schrijven de schoolkrant, verzorgen fotografie etc.

De school laat zich inspireren door het gedachtegoed van Elliot Eisner en *Discipline-Based Art Education* waar sterke nadruk ligt op vier waarden van kunst namelijk het maken, waarderen, begrijpen en beoordelen. Dit principe komt terug in het leerplan en er wordt zoveel mogelijk gewerkt vanuit doorgaande leerlijnen kunst en cultuur. De school maakt gebruik van de methode 'Moet je doen', deze methode sluit aan bij de kerndoelen (54, 55, 56).

Ook zorgt de school voor zoveel mogelijk aansluiting tussen binnen- en buitenschoolse cultuureducatie.

In de praktijk betekent dit dat er elk schooljaar voor elke groep drie periodes moeten zijn waarin extra aandacht is voor kunst en cultuureducatie:

1. Hoofdproject beeldende vorming (in combinatie met zang).
2. Activiteiten rond een jaarthema (in 2016: circus).
3. Serie kleinere projecten vanuit verschillende disciplines (waar mogelijk in combinatie met dans).

Er is per leerjaar uitgewerkt wat een kind moet kennen en kunnen (duidelijke leerdoelen). Ook krijgen kunst en cultuur een plaats bij andere dan de cultuurvakken.

Rol vakdocent	De vakdocent werkt vanuit doorgaande leerlijnen die in samenwerking met de interne cultuurcoördinator zijn opgesteld. De vakdocent werkt thema's uit tot lessen, maakt daarbij handreikingen voor de groepsleerkrachten, werkt nauw samen met de groepsleerkrachten tijdens de lessen en zorgt voor deskundigheidsbevordering van de groepsleerkrachten.
Leerlingen	Alle leerlingen van De Weesboom krijgen de ruimte om hun talenten te ontdekken en ontplooien. Kunst- en cultuureducatie vormt hiertoe een brede en rijke basis.
Belonen en certificeren	Belonen = tonen. Het werk van de leerlingen wordt zoveel mogelijk binnen de school geëxposeerd en getoond. Tekeningen worden opgehangen (in de klassen, in de gangen, in de personeelsruimte etc.), 3D-werk wordt getoond in vitrines en leerlingenwerk wordt gebruikt in de communicatiemix van de school (ICT, website, schoolgids, schoolkrant etc.).
Samenwerken met externe partners	
De Weesboom werkt samen met de culturele instelling Scholen in de Kunst.	
Tips voor andere scholen	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg met alle collega's voor een duidelijke visie op kunst- en cultuureducatie, en formuleer een helder en haalbaar beleidsplan. • Zorg voor voldoende middelen (de school gebruikt letterlijk de beste materialen, de beste potloden en verf en heeft een eigen werkplaats/atelier binnen de school ingericht). • Maak gebruik van bestaande regelingen zoals 'Cultuureducatie met Kwaliteit'. • Geef ruimte aan enthousiasme en professionaliteit van de eigen leerkrachten en anderen (bijvoorbeeld externe vakleerkrachten). • Ga vooral gewoon aan de slag!

Informatie school

Dick Kamp, directeur
Ilse Spetter, kunst- en cultuurcoördinator

obsdeweesboom@deweesboom.nl

www.weesboom.nl

